

'De reis van plastic en hoe dat ons leven beïnvloedt'

Tijdens deze workshop duiken we dieper in de materie plastic. Plastic is overal en we kunnen niet meer zonder. Het heeft ons leven veel eenvoudiger gemaakt. Het zorgt dat we voedsel langer kunnen bewaren en dat verpakkingen lichter zijn. Inmiddels komen ook de neven-effecten van de onvolprezen eigenschappen van plastic aan het licht, zoals micro-plastics, de aanwezigheid van weekmakers in kinderspeelgoed en de schadelijke gezondheidseffecten van het plastic afval. Tijdens deze workshop gaan we op reis met plastic en geven we meer inzicht in hoe plastic ons leven beïnvloedt en hoe we slimmer, gezonder en vooral zuiniger om kunnen gaan met dit materiaal.

Door:

Manon Zwart RIVM

Chantal van den Bossche, WECF

Presentatie met foto's door Manon Zwart, RIVM

Aan de hand van vele foto's gemaakt tijdens een zeilreis rond de Atlantische Oceaan neem ik de mensen mee in de problematiek van plastic. Daarbij ontstaat inzicht in plastic soep, het effect op zeeleven en hoe wij zelf ook 'geraakt' worden. Bijvoorbeeld doordat plastic in de voedselketen komt.

De presentatie sluit af met maatregelen en acties die worden ondernomen om problematiek tegen te gaan, Nederlands beleid, de recente EU Plastic strategy en de verwevenheid met de Sustainable Development Goals. Tevens de rol van de NGO's (Plastic Soup Foundation, Ocean Clean-Up etc.) die de problematiek op de kaart hebben gezet of aan oplossing werken.

Het strand op één van de mooiste snorkelplekken onderweg.

Aan de wal was het verre van maagdelijk

In Nederland maken we er ook een potje van....

Na een feest in Leiden

Presentatie Chantal Van den Bossche, WECF

1. Vrouwen in rijke landen zijn de grootste consumenten van plastic (kleinere consumptiegoederen, basisconsumptiegoederen, maandverband, cosmetica). Studies tonen aan dat tweederde van de wereldwijde consumptie van plastic materiaal plaatsvindt in de rijkste regio's: NAFTA, West-Europa en Japan. Tot op zekere hoogte kunnen we de conclusie trekken dat vrouwen in de rijkste regio's belangrijke belanghebbenden zijn als het gaat om het verminderen van kunststoffen in basisconsumptiegoederen. Het plasticverbruik per persoon in minder welvarende regio's ligt veel lager dan in rijkere landen. Maar door een ontoereikende verzamel- en verwerkingsinfrastructuur is de hoeveelheid plastic afval in het milieu veel hoger dan in de minder welvarende regio's. Naar verwachting zal de wereldwijde markt voor kunststoffen in de periode 2015-2020 jaarlijks met 3,4% groeien, waarbij de jaarlijkse groei in India en China naar verwachting respectievelijk tussen 9,4% en 6,9% zal bedragen.

2. Er is vrijwel geen onderzoek naar gezondheidseffecten op mannen en vrouwen, hoewel met name EDCs een grote invloed kunnen hebben op gezondheid vrouwen. Studies, voornamelijk uit rijke landen, lieten zien dat zowel mannen als vrouwen tijdens de productie, het gebruik en de verwijdering van plastic gevaar kunnen lopen door gevaarlijke chemicaliën (mn EDCs, Endocrine Disruptive Chemicals/hormoonverstorende stoffen). Er beperkt data beschikbaar over rijke landen. Echter er is vrijwel geen onderzoek beschikbaar over de blootstelling van de beroepsbevolking aan gevaarlijke chemische stoffen in de kunststofindustrie in minder rijke landen. Bovendien is er op mondiaal niveau zeer schaars naar gender uitgesplitste literatuur te vinden over het aantal werknemers in de plasticindustrie en hun blootstelling aan gevaarlijke chemicaliën en de daaruit voortvloeiende gezondheidseffecten tijdens de verschillende specifieke processen van kunststofproductie en beheer van kunststofafval (bijv. recycling, verbranding).

https://www.youtube.com/watch?v=Aijg9sGOOHA&list=PLZzP_0d-0F-pWIObKW36OixYEJqUMu3tt

Niet alleen tijdens de productie, maar ook in het dagelijks leven, kunnen kunststoffen, bijvoorbeeld kunststoffen uit verpakt voedsel, PVC-vloeren, gevaarlijke chemicaliën afgeven, zoals hormoonverstorende stoffen (EDC's, die zowel mannen als vrouwen treffen). EDC's worden gevonden in persoonlijke verzorging en cosmetische producten (PCCP's), waarvan vrouwen de grootste gebruikers zijn. Naar aanleiding van de bevinding dat er wereldwijd een aanzienlijke kennislacune is wat betreft de gezondheidseffecten van mannen en vrouwen die werkzaam zijn in de plasticindustrie en het beheer van kunststofafval, is er vrijwel niets beschikbaar over de gezondheidsrisico's in minder rijke landen. Hier ligt dus een grote taak. Te beginnen met het aanscherpen van de huidige gezondheids- en veiligheidswetgeving, met name als het gaat om het beheer en de export van afvalstoffen. Vanuit een mondiaal perspectief beschikken de lage- en lager-middeninkomenslanden over veel afval dan de landen met een hoog en een hoger middeninkomen, maar wereldwijd is het storten van afval nog steeds de meest gangbare praktijk. Daarbij exporteert de EU bijna de helft van de ingezamelde kunststoffen voor recycling, vooral naar China en Afrika.

3. Wat kunnen we zelf doen?

En wij zelf?

- Koop geen scrubs met microplastics
op etiket: polyethyleen (PE), polypropyleen (PP) of polyethyleentereftalaat (PET)
- Koop producten in verpakkingen die hergebruikt kunnen worden of van papier/karton zijn
- Koop producten met weinig verpakking
- Gebruik statiegeldproducten
- Feestje? Vier het zonder ballonnen
- Drankje met rietje buiten? Niet handig.
- Binnenkort, filter in de wasmachine?
-

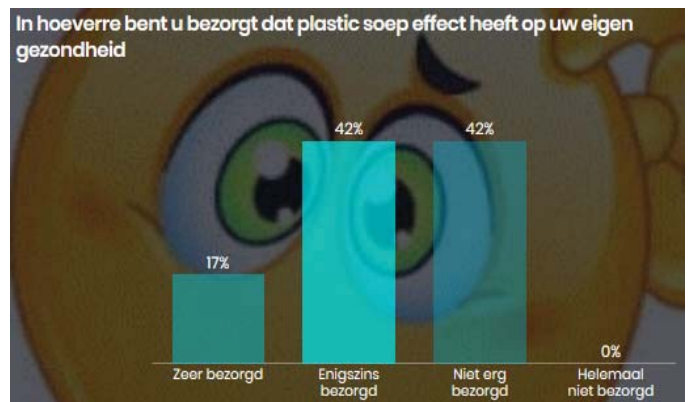

Doe mee aan de plasticvasten campagne https://www.youtube.com/watch?v=Z_5e8IODhSE

Slot; Wat vindt jij er nu van? (mentimeter vragen)

Deelnemers waren na afloop van de presentatie van mening dat plastic een risico vormt voor zowel onze eigen gezondheid als het zeeleven. Maatregelen zijn nodig van zowel overheid, bedrijfsleven, consumenten en wijzelf. Men gaf aan zeer bereid te zijn om zelf maatregelen te nemen. Op de vraag welke maatregelen men zou nemen kwam een breed scala aan oplossingen.

Over de presentatoren:

Manon Zwart is coördinerend adviseur duurzaamheid bij het RIVM. Rode draad in haar werk is duurzaamheid. Haar zeiltocht over de wereldzeeën en langs vele eilanden maakte tastbaar hoe alles in de wereld verbonden is. De impact van ons handelen beperkt zich niet tot ons eigen kleine (ei)landje. Een tastbaar voorbeeld daarvan is het plastic dat ze tijdens haar reis overal tegenkwam. Sinds haar terugkomst bij het RIVM werkt zij aan projecten op het gebied van plastics, circulaire economie, maatschappelijk verantwoord inkopen en de Sustainable Development Goals (SDG's).

Manon.zwart@rivm.nl

Chantal Van den Bossche, Senior communicatieadviseur, is van huis uit socioloog en Oosteuropakundige. De afgelopen jaren was ze projectcoördinator voor het Europese LIFE+ project "ChildProtect – protecting children from hormone disrupting chemicals" en lid van de stakeholdergroep GenderE3 in het Europees Parlement. Ze is ook verantwoordelijk voor de campagne "Een Veilig Nest" en de samenwerking met strategische partners uit de baby- en kinderproductenbranche, o.a. als mede-initiator van het duurzame plein op de Negenmaandenbeurs, het Puur Baby Plaza.

chantal.vandenbossche@wecf.org